

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра симуляційних медичних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2025 року

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕРША МЕДИЧНА ТА ЕКСТРЕНА ДОПОМОГА В ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО
ЛІКАРЯ ТА ПЕДІАТРА. СИМУЛЯЦІЙНИЙ ТРЕНІНГ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Затверджено:

Засіданням кафедри симуляційних медичних технологій Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Завідувач кафедри _____ Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ

Розробники:

завідувач кафедри Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ

завуч кафедри Ольга ЄГОРЕНКО

доцент кафедри Михайло ПЕРВАК

асистент кафедри В'ячеслав ОНИЩЕНКО

асистент кафедри Дмитро КАРАКОНСТАНТИН

ТЕМА

СИМУЛЯЦІЙНІ СЦЕНАРІЇ З НАЙПОШИРЕНІШИХ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ У ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Мета: Сформувати у здобувачів вищої освіти практичні навички надання невідкладної допомоги при найпоширеніших критичних станах, які зустрічаються в амбулаторній практиці сімейного лікаря, через симуляційні сценарії: швидке розпізнавання загрозливих станів, застосування алгоритмів первинного огляду ABCDE, BLS, стабілізації, прийняття рішень про госпіталізацію/виклик швидкої допомоги, командну взаємодію та дебрифінг відповідно до рекомендацій ERC 2025, АНА 2025, NICE, SIGN, МОЗ України (протоколи сімейної медицини 2023–2025).

Основні поняття (перелік питань): симуляційне навчання в сімейній медицині; сценарій-орієнтоване навчання; високореалістичний манекен; стандартизований пацієнт; дебрифінг; чек-лист оцінювання; гострий коронарний синдром; гіпертонічний криз; гостра серцева недостатність; астматичний статус; анафілактичний шок; гіпоглікемічна кома; гіперглікемічний криз; судомний синдром; інсульт; транзиторна ішемічна атака; гостра дихальна недостатність; пневмоторакс; тромбоемболія легеневої артерії; гострий біль у животі (апендицит, перфорація виразки, гострий холецистит); септичний шок; отруєння (лікарське, побутове, чадний газ); втрата свідомості неясного генезу.

План:

1. Контроль опорного рівня знань

- фронтальне опитування з найпоширеніших невідкладних станів у практиці сімейного лікаря та їх пріоритетів;
- тестові завдання з алгоритмів ABCDE, BLS та розпізнавання шоківих станів;
- розбір коротких клінічних ситуацій з визначенням першочергових дій (наприклад, пацієнт з болем у грудях, дитина з судомами, дорослий з анафілаксією після укусу бджоли);
- перевірка знань щодо показань до виклику швидкої допомоги та меж компетенції сімейного лікаря.

2. Обговорення теоретичних питань для перевірки базових знань за темою

- особливості невідкладних станів у амбулаторній практиці сімейного лікаря (обмежений ресурс, відсутність реанімаційної бригади, необхідність швидкого прийняття рішення про госпіталізацію);
- структура симуляційного сценарію для сімейної медицини: брифінг, симуляція (пацієнт/родичі, кабінет/виїзд), дебрифінг, оцінка;
- алгоритм первинного огляду ABCDE при невідкладних станах у кабінеті сімейного лікаря;
- невідкладна допомога при гострому коронарному синдромі (аспірин, нітрогліцерин, моніторинг, виклик швидкої);
- алгоритм дій при анафілактичному шоці (адреналін, антигістамінні, кортикостероїди, положення);
- ведення астматичного статусу та гострої дихальної недостатності (інгалятори, кисень, кортикостероїди, магнію сульфат);
- розпізнавання та допомога при гіпоглікемічній та гіперглікемічній комі;
- судомний синдром у дорослих та дітей (бензодіазепіни, захист дихальних шляхів);
- інсульт (FAST-тест, контроль АТ, глюкози, терміновий виклик швидкої).

Теми доповідей / рефератів (за наявністю):

- Ефективність симуляційного навчання в підготовці сімейних лікарів до невідкладних станів (доказова база 2020–2025);
  - Порівняльна характеристика алгоритмів допомоги при анафілактичному шоці та астматичному статусі в амбулаторних умовах;
  - Роль сімейного лікаря в ранньому розпізнаванні та стабілізації гострого коронарного синдрому до прибуття швидкої допомоги.
3. **Формування професійних вмінь та практичних навичок**
- створення та проведення короткого сценарію невідкладного стану в амбулаторних умовах сімейного лікаря (наприклад, гострий коронарний синдром у кабінеті, анафілактичний шок після вакцинації, судомі у дитини, гіпоглікемічна кома у хворого на цукровий діабет);
  - виконання ролей у команді під час симуляції (лікар, медсестра, родичі/пацієнт);
  - проведення первинного огляду за алгоритмом ABCDE з адаптацією до амбулаторних умов;
  - надання допомоги при анафілактичному шоці (адреналін 0,3–0,5 мг в/м, антигістамінні, кортикостероїди);
  - купірування астматичного статусу (інгаляція сальбутамолу, іпратропію, системні кортикостероїди, кисень);
  - надання допомоги при гіпоглікемії (глюкоза перорально або в/в);
  - первинна допомога при судамах (захист дихальних шляхів, бензодіазепіни, положення);
  - проведення дебрифінгу після симуляції (аналіз дій, помилки, уроки, план покращення).

Під час заняття використовуються симуляційні сценарії з високореалістичними манекенами (SimMan, SimJunior), стандартизованими пацієнтами (актори), аптечки сімейного лікаря, глюкометри, інгалятори, набори для введення адреналіну, кисневі маски, професійні алгоритми та стандартизовані чек-листи оцінювання.

4. **Підведення підсумків:** аналіз правильності та послідовності надання допомоги при невідкладних станах; обговорення типових помилок; оцінювання практичних навичок; зворотний зв'язок за результатами симуляційних сценаріїв та дебрифінгу.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Медицина невідкладних станів: підручник / За ред. В. В. Лазоришина. – К.: Медицина, 2023 (оновлене видання 2025).
2. Сімейна медицина: підручник / За ред. Л. М. Яковлевої. – К.: Медицина, 2024.
3. Наказ МОЗ України № 370 від 01.06.2009 «Про затвердження протоколів надання домедичної та екстреної медичної допомоги» (зі змінами 2025).

Додаткова:

1. European Resuscitation Council Guidelines 2025. Adult Advanced Life Support та Special Circumstances.

2. American Heart Association Guidelines 2025 for CPR and ECC. Part 7: Adult Advanced Cardiovascular Life Support.
3. Global Initiative for Asthma (GINA) 2025 Report.
4. American Diabetes Association Standards of Medical Care in Diabetes — 2025.

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://www.erc.edu> (ERC Guidelines 2025 – Adult ALS та Special Circumstances).
2. <https://cpr.heart.org> (AHA 2025 Guidelines – Adult ACLS).
3. <https://ginasthma.org> (GINA 2025 Report).
4. <https://moz.gov.ua> (Накази МОЗ України щодо невідкладної допомоги в амбулаторних умовах).

ТЕМА

СИМУЛЯЦІЙНІ СЦЕНАРІЇ З НАЙПОШИРЕНІШИХ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ У ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ – ПЕДІАТРА

Мета: Сформувати у здобувачів вищої освіти практичні навички швидкого розпізнавання, диференційної діагностики та надання невідкладної допомоги при найпоширеніших критичних станах у дітей різного віку в умовах амбулаторної та стаціонарної педіатричної практики через симуляційні сценарії: застосування педіатричних адаптацій алгоритмів C-ABCDE та BLS, командної роботи, дебрифінгу та самооцінки відповідно до рекомендацій ERC Paediatric Life Support 2025, APLS 2024–2025, ESPR, МОЗ України (протоколи педіатричної невідкладної допомоги).

Основні поняття (перелік питань): симуляційне навчання в педіатрії; сценарій-орієнтоване навчання; високореалістичний педіатричний манекен; стандартизований пацієнт (дитина/батьки); дебрифінг; чек-лист оцінювання; гостра дихальна недостатність; астматичний статус; ларингоспазм; обструкція верхніх дихальних шляхів; анафілактичний шок; судомний синдром; фебрильні судоми; гіпоглікемічна кома; гіперглікемічний криз; септичний шок у дітей; дегідратація; геморагічний шок; травматичний шок; менінгококцемія; гострий живіт у дитини; інвагінація; апендицит; гостра ниркова недостатність; кома неясного генезу; післяпологова асфіксія.

План:

1. Контроль опорного рівня знань

- фронтальне опитування з вікових норм життєвих показників (ЧСС, ЧД, АТ, SpO₂) та педіатричних алгоритмів (PEWS, pGCS, Broselow tape);
- тестові завдання з розпізнавання компенсованого та декомпенсованого шоку, дихальної недостатності, судомного синдрому у дітей;
- розбір коротких клінічних ситуацій з визначенням пріоритетів допомоги (наприклад, дитина 2 років з астматичним статусом, немовля з судомою, 6-річний з підозрою на менінгококцемію);
- перевірка знань щодо структури сценарію та ролей команди в педіатричній симуляції.

2. Обговорення теоретичних питань для перевірки базових знань за темою

- принципи симуляційного навчання в педіатрії (реалістичність, залучення батьків-акторів, адаптація доз, емоційна підтримка дитини/батьків);
- види симуляторів у педіатрії (SimBaby, SimJunior, Newborn Torg, стандартизовані діти/батьки, віртуальні симулятори);
- структура клінічного сценарію: підготовка, брифінг, симуляція, дебрифінг, оцінка;
- педіатричні адаптації алгоритму ABCDE / C-ABCDE (Broselow tape, дозування, особливості дихальних шляхів, рідинна терапія 20 мл/кг);
- невідкладна допомога при астматичному статусі, анафілактичному шоці, судомному синдромі, септичному шоці у дітей;
- алгоритм неонатальної реанімації (NRP) та допомога при гострій дегідратації, гострому животі, менінгококцемії.

Теми доповідей / рефератів (за наявності):

- Ефективність симуляційного навчання в зниженні дитячої летальності при невідкладних станах (доказова база ERC/APLS 2020–2025);

- Порівняльна характеристика педіатричних симуляторів для відпрацювання анафілактичного шоку та судомного синдрому;
  - Роль батьків у сценаріях симуляції невідкладних станів у дітей (сімейно-центрований підхід).
3. **Формування професійних вмінь та практичних навичок**
- створення та проведення короткого сценарію невідкладного стану в педіатрії (наприклад, астматичний статус у 5-річної дитини, судоми у 2-річного, септичний шок у немовляти, анафілаксія після вакцинації);
  - виконання ролей у команді під час симуляції (педіатр, медсестра, реаніматолог, батьки-актори);
  - проведення первинного огляду дитини за педіатричним алгоритмом C-ABCDE з використанням Broselow tape;
  - надання допомоги при астматичному статусі (інгаляція β2-агоністів, кортикостероїди, магнію сульфат, кисень);
  - купірування анафілактичного шоку (адреналін 0,01 мг/кг в/м, антигістамінні, кортикостероїди);
  - надання допомоги при судомах (бензодіазепіни, захист дихальних шляхів, положення);
  - проведення дебрифінгу після симуляції (плюси, мінуси, уроки, план покращення);
  - оцінка команди за чек-листами (комунікація, дозування, часові рамки, залучення батьків).

Під час заняття використовуються симуляційні сценарії з високореалістичними педіатричними манекенами (SimBaby, SimJunior, Newborn Torgy), стандартизованими пацієнтами (дитина/батьки-актори), аптечки педіатра, глюкометри, інгалятори, набори для введення адреналіну, кисневі маски, професійні алгоритми та стандартизовані чек-листи оцінювання.

4. **Підведення підсумків:** аналіз правильності та послідовності надання допомоги при невідкладних станах у дітей; обговорення типових помилок; оцінювання практичних навичок; зворотний зв'язок за результатами симуляційних сценаріїв та дебрифінгу.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Педіатрія: підручник / За ред. В. В. Бережного. – К.: Медицина, 2023 (оновлене видання 2025).
2. Неонатологія та педіатрична невідкладна допомога: навчальний посібник / За ред. О. В. Швець. – Львів: ЛНМУ, 2024.
3. Наказ МОЗ України № 1422 від 29.12.2016 «Про затвердження стандартів медичної допомоги» (зі змінами щодо педіатричної невідкладної допомоги, 2025).

Додаткова:

1. European Resuscitation Council Guidelines 2025. Paediatric Basic and Advanced Life Support.
2. American Heart Association Guidelines 2025 for CPR and ECC. Part 11: Pediatric Basic and Advanced Life Support.
3. Advanced Paediatric Life Support (APLS), 6th ed. (2022 з оновленнями 2025).

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://www.erc.edu> (ERC Guidelines 2025 – Paediatric Life Support).
2. <https://cpr.heart.org> (AHA 2025 Guidelines – Pediatric BLS/ALS).
3. <https://www.apls.org.uk> (APLS Resources та сценарії).
4. <https://moz.gov.ua> (Накази МОЗ України щодо педіатричної та неонатальної невідкладної допомоги).

ТЕМА

СИМУЛЯЦІЙНІ СЦЕНАРІЇ З НАЙПОШИРЕНІШИХ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ У ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ – ТЕРАПЕВТА

Мета: Сформувати у здобувачів вищої освіти практичні навички швидкого розпізнавання, диференційної діагностики та надання невідкладної допомоги при найпоширеніших критичних станах у терапевтичній практиці через симуляційні сценарії: застосування алгоритму ABCDE, первинної стабілізації, вибору медикаментозної терапії, прийняття рішень про госпіталізацію/виклик швидкої допомоги, командної взаємодії та дебрифінгу відповідно до рекомендацій ESC, АНА/ACC, ERC 2025, GOLD, ADA, EASL, МОЗ України (протоколи терапевтичної невідкладної допомоги 2023–2025).

Основні поняття (перелік питань): симуляційне навчання в терапії; сценарій-орієнтоване навчання; високореалістичний манекен; стандартизований пацієнт; дебрифінг; чек-лист оцінювання; гострий коронарний синдром; нестабільна стенокардія; гіпертонічний криз; гостра серцева недостатність; набряк легень; тромбоемболія легеневої артерії; астматичний статус; статус астматикус; гостра дихальна недостатність; гіперглікемічний гіпергосмолярний стан; діабетичний кетоацидоз; гіпоглікемічна кома; септичний шок; гостра ниркова недостатність; печінкова енцефалопатія; кровотеча з верхніх відділів ШКТ; інсульт; транзиторна ішемічна атака; анафілактичний шок; отруєння (лікарське, чадний газ).

План:

1. Контроль опорного рівня знань

- фронтальне опитування з найпоширеніших невідкладних станів у практиці терапевта та їх пріоритетів;
- тестові завдання з алгоритмів ABCDE, розпізнавання шоківих станів та гострого коронарного синдрому;
- розбір коротких клінічних ситуацій з визначенням першочергових дій (пацієнт з болем у грудях, задишкою, гіпертонічним кризом, судомами);
- перевірка знань щодо показань до негайного виклику швидкої допомоги та меж компетенції терапевта.

2. Обговорення теоретичних питань для перевірки базових знань за темою

- особливості невідкладних станів у практиці терапевта (амбулаторні умови, обмежений ресурс, необхідність швидкого рішення про госпіталізацію);
- структура симуляційного сценарію для терапевтичної практики: брифінг, симуляція (кабінет/виїзд), дебрифінг, оцінка;
- алгоритм первинного огляду ABCDE при терапевтичних невідкладних станах;
- невідкладна допомога при гострому коронарному синдромі (аспірин, нітрогліцерин, кисень, моніторинг, виклик швидкої);
- алгоритм дій при анафілактичному шоці (адреналін 0,3–0,5 мг в/м, антигістамінні, кортикостероїди);
- ведення астматичного статусу та гострої дихальної недостатності (інгалятори, кисень, кортикостероїди, магнію сульфат);
- розпізнавання та допомога при гіпоглікемічній та гіперглікемічній комі;
- первинна допомога при судомах, гіпертонічному кризі, підозрі на ТЕЛА, кровотечі з ШКТ.

Теми доповідей / рефератів (за наявністю):

- Ефективність симуляційного навчання в підготовці терапевтів до невідкладних станів (доказова база 2020–2025);
- Порівняльна характеристика алгоритмів допомоги при гіпертонічному кризі та гострій серцевій недостатності в амбулаторних умовах;
- Роль сімейного/терапевтичного лікаря в ранньому розпізнаванні та стабілізації гострого коронарного синдрому до прибуття швидкої допомоги.

3. Формування професійних вмінь та практичних навичок

- створення та проведення короткого сценарію невідкладного терапевтичного стану в амбулаторних умовах (наприклад, гострий коронарний синдром у кабінеті, анафілактичний шок після укусу, астматичний статус, гіпоглікемічна кома у хворого на цукровий діабет, гіпертонічний криз з енцефалопатією);
- виконання ролей у команді під час симуляції (лікар-терапевт, медсестра, родичі/пацієнт);
- проведення первинного огляду за алгоритмом ABCDE з адаптацією до терапевтичних станів;
- надання допомоги при анафілактичному шоці (адреналін, антигістамінні, кортикостероїди, положення);
- купірування астматичного статусу (інгаляція сальбутамолу, іпратропію, системні кортикостероїди, кисень);
- надання допомоги при гіпоглікемії (глюкоза перорально або в/в);
- первинна допомога при гіпертонічному кризі (каптоприл сублінгвально, ніфедипін, магнію сульфат при судомках);
- проведення дебрифінгу після симуляції (аналіз дій, помилки, уроки, план покращення).

Під час заняття використовуються симуляційні сценарії з високореалістичними манекенами (SimMan), стандартизованими пацієнтами (актори), аптечки терапевта, глюкометри, інгалятори, набори для введення адреналіну, кисневі маски, тонометри, ЕКГ-симулятори, професійні алгоритми та стандартизовані чек-листи оцінювання.

4. **Підведення підсумків:** аналіз правильності та послідовності надання допомоги при невідкладних терапевтичних станах; обговорення типових помилок; оцінювання практичних навичок; зворотний зв'язок за результатами симуляційних сценаріїв та дебрифінгу.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Внутрішня медицина: підручник / За ред. Ю. М. Мостового. – К.: Медицина, 2023 (оновлене видання 2025).
2. Невідкладні стани у внутрішній медицині: підручник / За ред. О. О. Швець. – Львів: ЛНМУ, 2024.
3. Наказ МОЗ України № 370 від 01.06.2009 «Про затвердження протоколів надання домедичної та екстреної медичної допомоги» (зі змінами 2025).

Додаткова:

1. European Resuscitation Council Guidelines 2025. Adult Advanced Life Support та Special Circumstances.

2. American Heart Association Guidelines 2025 for CPR and ECC. Part 7: Adult Advanced Cardiovascular Life Support.
3. Global Initiative for Asthma (GINA) 2025 Report.
4. American Diabetes Association Standards of Medical Care in Diabetes — 2025.

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://www.erc.edu> (ERC Guidelines 2025 – Adult ALS та Special Circumstances).
2. <https://cpr.heart.org> (AHA 2025 Guidelines – Adult ACLS).
3. <https://ginasthma.org> (GINA 2025 Report).
4. <https://moz.gov.ua> (Накази МОЗ України щодо невідкладної допомоги в амбулаторних умовах).

ТЕМА

НЕВІДКЛАДНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА

Мета: Сформувати у здобувачів вищої освіти практичні навички надання невідкладної медичної допомоги при найпоширеніших критичних станах у дорослих та дітей, швидкого розпізнавання загрозливих для життя порушень, застосування алгоритмів первинного огляду C-ABCDE, стабілізації, медикаментозної терапії, прийняття рішень про госпіталізацію/виклик спеціалізованої бригади, командної взаємодії та дебрифінгу відповідно до рекомендацій ERC 2025, АНА 2025, ATLS 11th ed., Surviving Sepsis Campaign 2021–2025, МОЗ України (протоколи невідкладної допомоги).

Основні поняття (перелік питань): невідкладна медична допомога; первинний огляд; алгоритм C-ABCDE; вторинний огляд; масивна кровотеча; зупинка кровотечі; прохідність дихальних шляхів; дихальна недостатність; порушення кровообігу; шок (гіповолемічний, кардіогенний, септичний, анафілактичний); змінений стан свідомості; кома; судомний синдром; гострий коронарний синдром; гіпертонічний криз; астматичний статус; анафілактичний шок; гіпоглікемічна кома; гіперглікемічний криз; септичний шок; гострий живіт; травма; ТЕЛА; інсульт; отруєння; гіпотермія; гіпертермія.

План:

1. Контроль опорного рівня знань

- фронтальне опитування з основних принципів невідкладної допомоги та алгоритму C-ABCDE;
- тестові завдання з розпізнавання життєво небезпечних станів та їх пріоритетів;
- розбір коротких клінічних ситуацій з визначенням першочергових дій (зупинка кровообігу, масивна кровотеча, анафілактичний шок, судоми, гострий коронарний синдром);
- перевірка знань щодо меж компетенції лікаря на етапі невідкладної допомоги та показань до виклику спеціалізованої бригади.

2. Обговорення теоретичних питань для перевірки базових знань за темою

- структура та логіка алгоритму C-ABCDE при невідкладних станах;
- клінічні ознаки та диференційна діагностика основних невідкладних станів (гострий коронарний синдром, гіпертонічний криз, астматичний статус, анафілактичний шок, шок різного генезу, судомний синдром, кома);
- невідкладна допомога при зупинці кровообігу (BLS, AED, медикаментозна терапія);
- алгоритм дій при шоківих станах (рідинна терапія, вазопресори, інотропи, контроль джерела шоку);
- надання допомоги при гіпоглікемії, гіперглікемічному кризі, судомах, інсультах, ТЕЛА, отруєннях;
- особливості невідкладної допомоги в амбулаторних умовах, приймальному відділенні, на догоспітальному етапі.

Теми доповідей / рефератів (за наявністю):

- Ефективність симуляційного навчання в підвищенні якості надання невідкладної допомоги (доказова база 2020–2025);
- Порівняльна характеристика алгоритмів допомоги при різних типах шоку в практиці лікаря;

- Роль первинного огляду за С-ABCDE у зниженні летальності при невідкладних станах.

3. Формування професійних вмінь та практичних навичок

- створення та проведення короткого симуляційного сценарію невідкладного стану (наприклад, гострий коронарний синдром, анафілактичний шок, астматичний статус, гіпоглікемічна кома, септичний шок, судомний синдром, інсульт);
- виконання ролей у команді під час симуляції (лікар, медсестра, фельдшер);
- проведення первинного огляду за алгоритмом С-ABCDE з виявленням та усуненням загрозливих станів;
- надання допомоги при зупинці кровообігу (BLS, AED, медикаменти);
- стабілізація при шоківих станах (рідинна терапія, вазопресори, антибіотики при сепсисі);
- купірування судом, анафілактичного шоку, астматичного статусу, гіпоглікемічної коми;
- проведення дебрифінгу після симуляційного сценарію (аналіз дій, помилки, уроки, план покращення).

Під час заняття використовуються симуляційні сценарії з високореалістичними манекенами (SimMan, SimJunior), стандартизованими пацієнтами, аптечки невідкладної допомоги, дефібрилятори-тренери, інгалятори, глюкометри, кисневі системи, професійні алгоритми та стандартизовані чек-листи оцінювання.

- ### 4. Підведення підсумків:
- аналіз правильності та послідовності надання невідкладної допомоги; обговорення типових помилок; оцінювання практичних навичок; зворотний зв'язок за результатами симуляційних сценаріїв та дебрифінгу.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Медицина невідкладних станів: підручник / За ред. В. В. Лазоришина. – К.: Медицина, 2023 (оновлене видання 2025).
2. Внутрішня медицина: підручник / За ред. Ю. М. Мостового. – К.: Медицина, 2023 (оновлене видання 2025).
3. Наказ МОЗ України № 370 від 01.06.2009 «Про затвердження протоколів надання домедичної та екстреної медичної допомоги» (зі змінами 2025).

Додаткова:

1. European Resuscitation Council Guidelines 2025. Adult Advanced Life Support та Special Circumstances.
2. American Heart Association Guidelines 2025 for CPR and ECC. Adult Advanced Cardiovascular Life Support.
3. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Sepsis and Septic Shock 2021 з оновленнями 2025.

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://www.erc.edu> (ERC Guidelines 2025 – Adult ALS та Special Circumstances).

2. <https://cpr.heart.org> (AHA 2025 Guidelines – Adult ACLS).
3. <https://www.sccm.org/SurvivingSepsisCampaign> (Surviving Sepsis Campaign Guidelines).
4. <https://moz.gov.ua> (Накази МОЗ України щодо невідкладної допомоги).